

Yabancı şirket tahvilinin anapara ödemesi üzerinden tevkifat yapıp yapılmayacağı

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	62030549-120-1529276
Tarih	27.12.2023

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı

Gelir Kanunları Gelir ve Kurumlar Vergileri Grup Müdürlüğü

Sayı : E-62030549-120[37-2021/391]-1529276

27.12.2023

Konu : Yabancı şirket tahvilinin anapara ödemesi üzerinden tevkifat yapıp yapılmayacağı

İlgi : 11/03/2021 tarihli ve 1274521 sayılı özelge talep formunuz

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda, yurt dışında satın almış olduğunuz Türkiye mukimi olmayan yabancı bir şirket tarafından ihraç edilen tahviller nedeniyle tarafınıza USD olarak ödenen faizleri ilgili dönemlerde yıllık gelir vergisi beyannamesi ile beyan ettiğiniz ve nihayetinde söz konusu tahvillerin itfa olunarak anaparasının ödendiği belirtilerek, vadesinde itfa edilen tahvillerin anaparası üzerinden vergilendirme yapıp yapılmayacağı ve tahvilin itfası beklenmeyip vadesinden önce çağrılarak geri ödeme yapılmasının itfa olarak değerlendirilip değerlendirilmeyeceği hususlarında görüş talep edilmekte olup, konuya ilişkin Başkanlığımız görüşüne aşağıda yer verilmiştir.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 3 ve 4 üncü maddelerinde tam mükellefiyet, 6 ncı maddesinde ise dar mükellefiyet esası düzenlenmiş olup, 3 üncü maddesinde, Türkiye'de yerleşmiş olan gerçek kişilerin Türkiye içinde ve dışında elde ettikleri kazanç ve iratların tamamı üzerinden vergilendirilecekleri hüküm altına alınmıştır.

Ayrıca, anılan Kanunun;

- "Tarifi" başlıklı 75 inci maddesinde; *"Sahibinin ticari, zirai veya mesleki faaliyeti dışında nakdi sermaye veya para ile temsil edilen değerlerden müteşekkül sermaye dolayısıyla elde ettiği kar payı, faiz, kira ve benzeri iratlar menkul sermaye iradıdır.*

Kaynağı ne olursa olsun aşağıda yazılı iratlar menkul sermaye iradı sayılır:

...

5. Her nevi tahvil (ipotek finansmanı kuruluşları ve konut finansmanı kuruluşları tarafından ihraç edilen ipoteğe dayalı menkul kıymetler hariç ipotekli sermaye piyasası araçları, varlık teminatlı menkul kıymetler dahil) ve Hazine bonosu faizleri ile Toplu Konut İdaresi, Kamu Ortaklığı İdaresi Özelleştirme İdaresince çıkarılan menkul kıymetler ve varlık kiralama şirketleri tarafından ihraç edilen kira sertifikalarından sağlanan gelirler (Döviz cinsinden yahut dövize, altına veya başka bir değere endeksli menkul kıymetlerin itfası sırasında oluşan değer artışları irat sayılmaz.)

...",

- "İrat sayılmayan haller" başlıklı 76 ıncı maddesinde; *"Menkul kıymetin kuponlu veya kuponsuz olarak satılması, iştirak hisselerinin devir ve temlik, menkul kıymetler ile iştirak hisselerinin tamamen veya kısmen itfa olunması karşılığında alınan paralarla itfa dolayısıyla verilen ikramiyeler menkul sermaye iradı sayılmaz."*,

- "Yabancı Parası İle Ödenen Faiz ve Temettüleri" başlıklı 79 uncu maddesinde; *"Menkul sermaye iratları, yabancı parası ile tahsil edildiği veya yabancı parası olarak kayıtlara intikal ettirildiği veya bu iratlara yabancı parası olarak tasarruf edildiği takdirde mezkur iratlar, tahsil edildikleri veya kayıtlara intikal ettirildikleri veya tasarruf olundukları günün borsa rayici üzerinden, borsada rayici yoksa Maliye Bakanlığı'nca tayin olunacak kur üzerinden Türk Parasına çevrilir."*,

- "Gelirin Toplanması ve Beyan" başlıklı 85 inci maddesinde; *"Mükellefler, ikinci maddede yazılı kaynaklardan bir takvim yılı içinde elde ettikleri kazanç ve iratları için bu kanunda aksine hüküm olmadıkça yıllık beyanname verirler. Bu kanuna göre beyanı gereken gelirlerin yıllık beyannamede toplanması zorunludur...."*,

- "Toplama yapılmayan haller" başlıklı 86 ncı maddesinde ise;

"Aşağıda belirtilen gelirler için yıllık beyanname verilmez, diğer gelirler için beyanname verilmesi halinde bu gelirler beyannameye dahil edilmez."

Tam mükellefiyette;

...

d) Bir takvim yılı içinde elde edilen ve toplamı 600 milyon lirayı (2021 yılı için 2.800 TL) aşmayan, tevkifata ve istisna uygulamasına konu olmayan menkul ve gayrimenkul sermaye iratları.

..."

hükümleri yer almaktadır.

Bu hükümler çerçevesinde, yurt dışında elde edilmiş menkul sermaye iradı mahiyetinde olan yabancı bir şirkete ait tahvillerden kupon dönemleri ve itfa tarihinde elde edilen faiz gelirlerinin, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 86 ncı maddesinde belirtilen, tevkifat ve istisna uygulamasına konu olmayan menkul sermaye iratlarına ilişkin ilgili yıl için belirlenen beyan haddinin aşılması durumunda yıllık gelir vergisi beyannamesi ile beyan edilmesi gerekmektedir.

Ayrıca, söz konusu tahvillerin itfasının vadesinde yahut vadeden önce gerçekleşmesinin itfa dolayısıyla elde edilen gelirin mahiyeti açısından önemi bulunmamakta olup, tahvillerin vadesinden önce çağırılması sonucu geri ödenmesi durumunda iade fiyatı ile ilk alım fiyatı arasında oluşan kazancın erken itfa sonucu elde edilen menkul sermaye iradı (faiz) olarak değerlendirileceği tabiidir.

Diğer taraftan, söz konusu tahvillerin itfasında ödenen anapara tutarları üzerinden vergilendirme yapılması söz konusu değildir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

